

PRESENT I FUTUR DE LA GERIATRIA

- 21 de juny del 2023 a les 8 del vespre
- Sala d'actes del Centre Cultural La Llacuna, Andorra la Vella

Eva Heras i Muxella

Metgessa especialista en Medicina Interna i diplomada en Geriatria, cap del Servei Envel·liment i Salut de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell, cap de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques d'Andorra

▲ CURRÍCULUM

Formació acadèmica

- Feb-Juny 2021 Gestió clínica: Bases, Avenços i Reptes. Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya.
- 2018-2020 Capacitè en Gérontologie. Sorbonne Université, París.
- 2017-2018 Diplôme Universitaire en Médecine Gériatrique. Sorbonne Université, París.
- 2015-2017 Màster en gestió de Centres i Serveis de Salut, Universitat de Barcelona.
- 2016-2017 Màster en Malalties Cròniques, Universitat de Barcelona.
- Maig 2014 Tesi doctoral en Medicina classificada com a Excel·lent "Cum Laude". UAB.
- 2005-2010 Metge especialista en Medicina Interna. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol. Universitat Autònoma de Barcelona.
- 1999-2004 Llicenciatura en Medicina i Cirurgia. Hospital Universitari de la Vall Hebron, UAB.

Experiència professional

- Des del 10/2020 Cap de Servei Envel·liment i Salut al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària.
- 2017-2022 Adjunta al Director Assistencial per l'àrea de Cronicitat i Sociosanitari al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària.
- Des del 2018 Responsable del projecte APTITUDE a Andorra (<https://www.apitude-net.com>)
- 2015-10/2020 Metge de Medicina Interna al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària.
- 2010-2015 Metge de Medicina Interna a la Fundació Sant Hospital de la Seu Urgell.

Ha realitzat presentacions en congressos internacionals i ha publicat articles en revistes d'impacte com European Geriatric Medicine, International Journal of Environmental Research and Public Health i American Journal of Infection Control.

Participació en projectes científics i col·laboratius

- Projecte ICOPE: Participem activament en el programa pilot ICOPE realitzat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Les troballes de la primera fase d'implementació s'han recopilat en un informe detallat, que posa

de relleu la importància de l'atenció integrada per a les persones grans. <https://www.who.int/news/item/25-04-2022-integrated-care-for-older-people--who-launches-new-report-of-findings-from-the-icope-implementation-pilot-programme>.

- Projecte APTITUDE: En col·laboració amb el Gerontopòle de Toulouse, la Fundació Salut i Envel·liment de Catalunya i el Complejo Hospitalario de Navarra, hem implementat accions transfrontereres a l'àrea dels Pirineus per prevenir la dependència en les persones grans. Per conèixer més sobre els objectius i l'impacte del projecte: <https://www.apitude-net.com>

- Projecte AMICOPE: Participem activament en un assaig clínic aleatoritzat (EFICIS) liderat per la Fundació Salut i Envel·liment de Catalunya, amb l'objectiu d'avaluar l'efectivitat de la intervenció AMICOPE en la millora i el manteniment de la salut percebuda i la capacitat intrínseca en les persones grans. <https://www.apitude-net.com/es/intervencion-multi-componente-amicope>

- Projecte PROFIT: En col·laboració amb el Parc Sanitari Pere Virgili, l'Institut de recerca Vall Hebron i el Complejo Hospitalario de Navarra, estem avaluant l'impacte d'un programa adaptat d'exercici físic en la funció física de pacients oncològics majors de 65 anys, tant als 3 com als 6 mesos després de la intervenció.

1. Introducció

Els darrers anys, Andorra ha experimentat un notable increment de la població de gent gran, que reflecteix una tendència global d'envelliment poblacional. Aquest fenomen, que implica no només una major longevitat sinó també una millora en les condicions de vida i salut, presenta nous reptes i oportunitats per al sistema de salut. La geriatria, com a especialitat mèdica dedicada a l'atenció integral de les persones grans, esdevé fonamental per abordar aquestes necessitats.

L'envelliment de la població és un repte significatiu per als sistemes de salut, ja que han de desenvolupar estratègies efectives per satisfer les necessitats de les persones grans. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'envelliment saludable no es limita simplement a l'absència de malaltia, sinó que implica el desenvolupament i el manteniment de les capacitats intrínseques que permetin a les persones grans gaudir d'un estat de benestar òptim. L'OMS defineix la capacitat intrínseca com el conjunt de capacitats físiques i mentals d'un individu. Aquesta capacitat és influïda per diversos factors, des de genètics fins a característiques de salut pròpies de cada persona, com ara comportaments i hàbits saludables, canvis fisiològics deguts a l'envelliment, factors de risc, malalties i lesions, canvis homeostàtics i síndromes geriàtriques.

El Servei d'Envel·liment i Salut, del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària, ha evolucionat per respondre a aquestes exigències i oferir serveis especialitzats que promouen la qualitat de vida i la independència funcional a les persones grans. A través de projectes com APTITUDE i d'iniciatives com les avaluacions geriàtriques integrals, Andorra està establint les bases per a un futur on l'atenció a la gent gran sigui cada cop més eficient, humana i adaptada a les necessitats específiques d'aquesta població.

La pandèmia de la covid-19 ha subratllat encara més la importància d'una atenció geriàtrica especialitzada, en posar de manifest la vulnerabilitat d'aquest col·lectiu i la necessitat d'un sistema de salut robust i preparat per als desafiaments presents i futurs. El pla d'acció davant l'envelliment

de la població ha de ser progressiu i adaptat a cada etapa de la vida. Mitjançant la prevenció, la detecció precoç, les intervencions geriàtriques i les adaptacions de l'entorn es busca promoure la salut, retardar la discapacitat i millorar la qualitat de vida de les persones grans.

2. Conceptes: Geriatria i Gerontologia

Geriatria. La geriatria és l'especialitat mèdica dedicada a la salut de les persones grans, enfocada en la prevenció, el diagnòstic, el tractament i la gestió de les malalties associades a l'envelliment.

Gerontologia. La gerontologia és la disciplina científica que estudia el procés d'envelliment i els seus efectes biològics, psicològics i socials, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones grans.

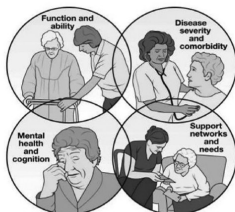

3. Importància de la geriatria

La geriatria és una especialitat mèdica essencial en la societat actual, on l'envelliment poblacional és un fenomen global en ràpida expansió. A mesura que la població envelleix, augmenta la prevalença de malalties cròniques i comorbiditats que requereixen una atenció

Valoració Geriàtrica Integral

DOMAINS OF Comprehensive Geriatric Assessment

• La Geriatria ofereix una valoració geriàtrica integral que permet conèixer les necessitats de salut de cada persona gran i establir un pla de cures personalitzat.

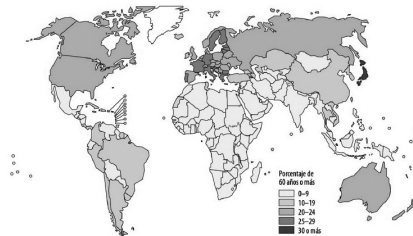
mèdica especialitzada. La geriatria se centra en la prevenció, el diagnòstic, el tractament i la gestió de les condicions de salut dels adults grans, amb l'objectiu de mantenir-los o millorar-los la qualitat de vida. Aquesta especialitat aborda no només els aspectes físics de la salut, sinó també els cognitius, emocionals i socials adoptant un enfocament integral i multidisciplinari. A través d'avaluacions geriàtriques integrals i personalitzades, la geriatria permet identificar les necessitats específiques de cada pacient i desenvolupar plans de cura adaptats que promoguin l'autonomia i el benestar. A més, la geriatria juga un paper crucial en la formació i la sensibilització dels professionals de la salut sobre les particularitats de l'atenció a la gent gran, cosa que contribueix a una atenció mèdica més humana i efectiva. En resum, la importància de la geriatria rau en la seva capacitat per oferir una atenció integral que millora significativament la vida de les persones grans, en reduir-ne la dependència, les hospitalitzacions i les complicacions associades a l'envelliment.

3.1. Envel·liment poblacional

L'envelliment de la població és un fenomen global que s'està accelerant a un ritme sense precedents. Segons les previsions, el nombre de persones més grans de 60 anys es duplicarà entre el 2015 i el 2050, fins a arribar a la xifra impressionant de 2 bilions. Aquest canvi demogràfic comporta desafiaments significatius per als sistemes de salut i socials a tot el món.

A Andorra, la tendència no és diferent. La població més gran de 65 anys ha crescut del 10,6% el 2010 al 14,7% el 2020. Encara que Andorra es troba per sota de països com Espanya (21%) i França (20%) en termes de percentatge de població envellida, la taxa d'envelliment està augmentant ràpidament. Aquesta realitat demogràfica requereix la implementació d'estratègies sanitàries i socials adaptades per fer front a les necessitats específiques d'aquest segment de la població.

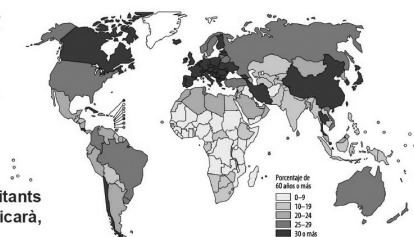
Figura 3.1. Proporción de personas de 60 años o más, por país, en 2015

•Entre el 2015 i el 2050, el percentatge dels habitants del planeta majors de 60 anys gairebé es duplicarà, passant del 12% al 22%.

Figura 3.2. Proporción de personas de 60 años o más, por país, proyecciones para 2050

2 billion people
by 2050

will be 60 and older, up from 1 billion in 2020

OBSERVATORI GENT GRAN

DADES DEMOGRÀFIQUES

Població de 65 anys i més i percentatge sobre el total de població

	Població 65 anys o més	Població total	% població 65 anys i més
2010	7.471	70.290	10,6
2011	7.710	69.772	11,1
2012	8.011	69.768	11,5
2013	8.415	69.966	12,0
2014	8.789	70.570	12,5
2015	9.238	71.732	12,9
2016	9.636	73.105	13,2
2017	9.986	74.794	13,4
2018	10.348	76.177	13,6
2019	10.820	77.543	14,0
2020	11.236	78.015	14,4
2021	11.728	79.535	14,7

Font: Departament d'Estadística. Elaboració Própia.

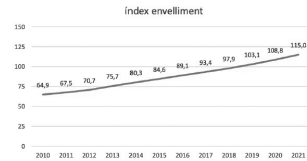
- Espanya: 21%
- Frància: 19,8%
- EEUU: 16%
- Sudamerica: 8%

Índex d'envelliment

Quocient entre la població de 65 anys i més i la població menor de 15 anys. S'expressa en tant per cent.

	Índex d'envelliment d'Andorra
2010	64,9
2011	67,5
2012	70,7
2013	75,7
2014	80,3
2015	84,6
2016	89,1
2017	93,4
2018	97,9
2019	103,1
2020	108,8
2021	115,0

Font: Departament d'Estadística. Elaboració pròpia.

Font: Departament d'Estadística. Elaboració pròpia.

- Espanya: 133%
- Frància: 71%

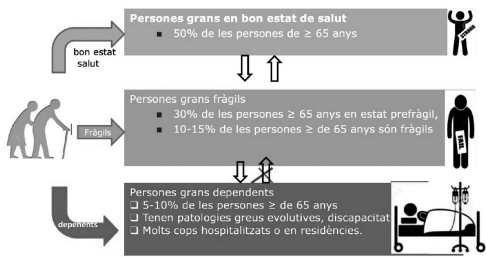
3.2. Comorbiditats en persones grans

Les persones grans sovint presenten múltiples malalties i comorbiditats, fet que complica la seva atenció mèdica. En particular, les persones més grans de 75 anys que pateixen de pluripatologia, polimedicació, afectacions de l'autonomia funcional o alteracions de la memòria són les que més es beneficien de l'atenció geriàtrica. Aquesta especialitat mèdica ofereix un enfocament integral que permet abordar de manera eficient les necessitats complexes d'aquests pacients, cosa que en millora la qualitat de vida i en promou l'autonomia.

3.3. Prevenció i manteniment de l'autonomia

La geriatria no només se centra en la curació de malalties, sinó que també té com a objectiu primordial la prevenció i el manteniment de l'autonomia dels pacients. Aquesta especialitat mèdica adopta un enfocament holístic, amb avaluacions geriàtriques integrals que aborden l'estat funcional, cognitiu, emocional i social de la

Prevenció de la dependència- 3 categories de persones grans

persona gran. Gràcies a un equip multidisciplinari que inclou metges, infermeres, treballadors socials, psicòlegs, preparador físic i altres professionals de la salut, es poden identificar i tractar precoçment les necessitats específiques de cada pacient.

Aquest abordatge integral permet detectar de manera anticipada qualsevol deteriorament o situació de risc i ofereix intervencions personalitzades que fomenten una millor qualitat de vida i una independència més gran. La prevenció de malalties i la promoció d'hàbits saludables són aspectes clau per retardar la discapacitat i mantenir les capacitats físiques i mentals dels pacients. Així, la geriatria contribueix, no només a la longevitat, sinó a assegurar que es visqui en les millors condicions possibles, per permetre a les persones grans gaudir d'una vida plena i activa.

4. Pandèmia de la covid-19

La pandèmia de la covid-19 va evidenciar la necessitat urgent d'atenció geriàtrica especialitzada, ja que les persones grans van ser les més greument afectades. A Andorra, el Cedre es va convertir en un hospital de referència per a l'atenció de persones grans amb covid-19, a les quals va proporcionar una excel·lent atenció.

D'acord amb les nostres observacions, vam publicar un article científic que identificava els factors de risc de mortalitat per covid-19 en la nostra població geriàtrica. Els resultats van mostrar que la dependència física i els problemes cognitius eren factors de risc significatius que augmentaven la mortalitat entre les persones grans afectades per la covid-19.

European Geriatric Medicine
<https://doi.org/10.1007/s41999-020-00432-w>

RESEARCH PAPER

COVID-19 mortality risk factors in older people in a long-term care center

Eva Heras¹ · Pablo Garibaldi¹ · Maitte Bobe¹ · Oliver Valero² · Jorge Castillo¹ · Yurisan Curbelo¹ · Elso Gonzalez¹ · Obilagillo Mendoza¹ · Maria Anglada¹ · Joan Carles Miralles¹ · Petra Llull¹ · Ricard Llovera¹ · Josep M. Piqué¹

Received: 18 August 2020 / Accepted: 11 November 2020
© European Geriatric Medicine Society 2020

Key summary points

Aim COVID-19 mortality risk factors in older people from a long term care center.

Findings Male gender, low Barthel index, no pharmacological treatment and lymphocytopenia are independent mortality risk factors.

Message The independent prognostic factors identified in the present study can help to adjust the healthcare resources in this population in case of new outbreaks of the COVID-19 pandemic.

Abstract

Purpose Despite high rates of COVID-19 infection and increased related mortality have been reported among older adults admitted in long-term care facilities, a limited amount of information is available about the natural course of this pandemic and prognostic factors in such population. In the current study, we aimed to investigate the epidemiologic, demographics, clinical, or therapeutic factors that may predict the prognosis in a cohort of COVID-19 infected institutionalized older in a nursing home.

Methods We conducted a retrospective analysis of all COVID-19 confirmed institutionalized older in a nursing home from March 15 to June 5, 2020. Epidemiologic, demographic, and frailty status before infection, and clinical, laboratory, treatment, and outcome data during infection were collected. We used bivariate analysis and multivariate logistic regression to identify risk factors for mortality.

Results The analysis comprised all 100 COVID-19 confirmed cases during the study period. The median age was 85 years; 62% were female. The case fatality rate was 20%. In the bivariate analysis, male gender, fever, respiratory symptoms, severe cognitive decline, a low Barthel index, and lymphocytopenia were significantly associated with mortality. Patients treated with hydroxychloroquine plus azithromycin were related to a higher chance of survival than those without pharmacological treatment. Multivariate logistic regression analysis identified male gender, low Barthel index, no pharmacological treatment, and lymphocytopenia as independent risk factors associated with mortality.

Conclusions Male gender, low Barthel index, and lymphocytopenia are independent risk factors for COVID-19 mortality in institutionalized older patients in long-term care nursing homes. Treatment with hydroxychloroquine and azithromycin was associated with lower mortality in these patients.

Referència: HERAS, E.; GARIBALDI, P.; BOIX, M.; VALERO, O.; CASTILLO, J.; CURBELO, Y.; GONZÁLEZ, E.; MENDOZA, O.; ANGLADA, M.; MIRALLES, J. C.; LLULL, P.; LLOVERA, R.; PIQUÉ, J. M. COVID-19 mortality risk factors in older people in a long-term care center. *Eur Geriatr Med.* 2021 Jun;12(3):601-607.

5. Servei d'Envel·liment i Salut

Cada cop vivim més anys i envellim en millors condicions de salut, però la vellesa, com les altres etapes de la vida, comporta problemàtiques mèdiques i socials específiques que requereixen serveis d'atenció especialitzats.

El Servei d'Envel·liment i Salut del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS) ha sorgit com a resposta a aquest context actual, on l'especialitat de geriatria, gràcies al seu coneixement, capacitat i experiència, pot i ha d'exercir un paper fonamental per atendre les necessitats derivades de l'envelliment poblacional.

La finalitat de la geriatria és restaurar la salut i mantenir o millorar el grau més gran possible d'independència física i mental dels pacients. Això permet limitar-ne el deteriorament funcional, que és un determinant bàsic de la qualitat de vida i un predictor principal de dependència, mortalitat, institucionalització i consum de recursos sanitaris i socials en les persones grans.

El Servei d'Envel·liment i Salut té com a missió gestionar les activitats relacionades amb l'assistència geriàtrica i proveir serveis de salut a les persones grans d'Andorra tant en l'àmbit hospitalari com comunitari. Aquesta gestió inclou un enfocament multidisciplinari que integra metges, infermeres, treballadors socials, psicòlegs i altres professionals de la salut per garantir una atenció integral i centrada en la persona.

Servei Envel·liment i Salut

Inici activitat Gener 2021

5.1. Àrees d'actuació

5.1.1. Ortopediatria

El Servei d'Envel·liment i Salut col·labora amb el Servei de Traumatologia per millorar el procés d'atenció de les persones grans de més de 65 anys que ingressen per patologia ortopèdica aguda (habitualment fractura de maluc). Els estudis en aquest àmbit han demostrat una reducció del risc de deteriorament funcional i de la mortalitat després de l'alta hospitalària, amb una reducció de fins a un 30% de l'estada hospitalària i un estalvi del cost per procés (González-Montalvo *et al.*, 2010 i 2011). Els eixos essencials de la col·laboració inclouen la prevenció i el tractament de complicacions mitjançant el seguiment clínic i la planificació de l'alta al servei de convalsència o a domicili, per evitar els riscos associats a l'hospitalització en la població fràgil. A més, es prioritza la prevenció de noves caigudes.

Ortopediatria

5.1.2. Equip consultor d'atenció geriàtrica

L'equip consultor d'atenció geriàtrica proporciona suport especialitzat en el maneig del pacient geriàtric als diferents serveis mèdics i quirúrgics de l'hospital. Realitza avaluacions geriàtriques

integrals i orienta els recursos necessaris per a l'alta dels pacients ingressats en serveis mèdics, quirúrgics o urgències.

5.1.3. Hospitalització del Servei Envel·liment i Salut

L'hospitalització del Servei Envel·liment i Salut està ubicada a la Unitat Geriàtrica Hospitalària de l'edifici Santa Coloma del SAAS i consta dels dispositius següents:

a. Subaguts geriàtrics. El dispositiu de subaguts geriàtrics ofereix una hospitalització especialitzada al pacient major de 65 anys de perfil geriàtric que consulta Urgències per un procés agut. Aquest dispositiu realitza un abordatge interdisciplinari amb l'objectiu de completar el tractament mèdic i el maneig de les síndromes geriàtriques associades.

b. Servei de psicogeriatria d'aguts. El dispositiu de psicogeriatria d'aguts està destinat a l'atenció de pacients majors de 65 anys que pateixen demència i que requereixen d'una hospitalització especialitzada, en presentar símptomes greus i/o alteracions conductuals importants deguts a la malaltia de base o malalties intercurrents, i que no poden ser atesos en el seu entorn habitual.

c. Convalescència geriàtrica. El dispositiu de convalescència geriàtrica atén pacients majors de 65 anys amb malalties de base que necessiten un seguiment clínic i una recuperació funcional després de patir un procés quirúrgic, traumatològic o mèdic, prèviament tractat en una fase aguda. L'objectiu principal d'aquest servei és que el pacient aconsegueixi el nivell òptim físic, funcional i mental que li permeti reincorporar-se al seu entorn social habitual.

d. Pal·liatiu geriàtrics. L'objectiu principal d'aquest dispositiu és millorar la qualitat de vida dels pacients grans majors de 65 anys que pateixen malalties avançades o terminals i de les seves famílies. Aquest dispositiu està dissenyat per satisfer les necessitats específiques dels pacients geriàtrics i adapta les pràctiques a les limitacions físiques i cognitives que sol presentar aquest col·lectiu.

5.1.4- Hospitalització a domicili del Servei d'Envel·liment i Salut

L'hospitalització a domicili és un model assistencial que proporciona als pacients un conjunt d'atencions i cures mèdiques i d'infermeria de rang hospitalari al seu domicili, quan aquests no necessiten tota la infraestructura hospitalària però requereixen una assistència complexa i una vigilància activa.

5.1.5- Consultes externes del Servei Envel·liment i Salut

Les consultes externes del Servei Envel·liment i Salut estan dissenyades per prestar assistència a pacients que no necessiten hospitalització i ofereix una atenció especialitzada i multidisciplinària a la Clínica Meritxell.

a. Consulta d'avaluació geriàtrica integral. La consulta d'avaluació geriàtrica integral permet una valoració exhaustiva de l'estat de salut de les persones grans, amb l'objectiu d'identificar les seves necessitats mèdiques, psicològiques i socials. Aquest enfocament multidisciplinari ajuda a prevenir i tractar els problemes de salut associats a l'envel·liment.

Durant aquesta consulta, es realitzen diverses avaluacions: mèdica, cognitiva, de la capacitat funcional i la fragilitat, emocional, social.

b. Consulta de demència. La consulta de demència és un servei especialitzat que s'enfoca a avaluar i tractar persones grans amb símptomes de demència. L'objectiu és proporcionar una atenció personalitzada i adaptada a les necessitats específiques de cada pacient, per millorar-ne la qualitat de vida i gestionar els símptomes de la malaltia.

c. Consulta de fragilitat i caigudes. La consulta de fragilitat i caigudes és especialment rellevant per a la gent gran, ja que les caigudes són una de les causes principals de lesions greus i discapacitat en aquest grup d'edat. Durant la consulta, es realitza una revisió de la història mèdica del pacient, un examen físic complet, proves d'equilibri, força i mobilitat, i se n'avaluaran altres factors de risc, com la medicació i les condicions mèdiques subjacents. L'objectiu és identificar els factors de risc i elaborar un pla de tractament personalitzat, que pot incloure exercici físic, ajustaments a la medicació, canvis a la dieta i altres modificacions en l'estil de vida.

d. Consulta Prequirúrgica. Les consultes prequirúrgiques són avaluacions multidisciplinàries exhaustives que es realitzen abans d'una cirurgia en pacients majors de 65 anys. Aquestes avaluacions tenen com a objectiu identificar i tractar qualsevol problema mèdic que pugui afectar la seguretat i l'eficàcia de la cirurgia. També són importants per prevenir complicacions postoperatòries, com ara infeccions, síndrome confusional, problemes de cicatrització de ferides, problemes de coagulació sanguínia i problemes respiratoris, etc.

e. Consulta d'oncogeriatria. La consulta d'oncogeriatria inclou una avaluació geriàtrica integral per a pacients derivats per oncologia. Aquesta avaluació comprèn una revisió de la història mèdica, avaluació cognitiva, avaluació de la capacitat funcional i de la fragilitat, així com una revisió de la medicació.

f. Valoracions geriàtriques a petició de la Comissió de Valoració Sociosanitària del Ministeri d'Afers Socials (Covass). Les avaluacions de grau de dependència realitzades per geriatres són una eina important per determinar el nivell de dependència funcional i/o cognitiva d'una persona gran. Aquestes avaluacions, basades en una valoració acurada de l'estat de salut i de les capacitats funcionals i cognitives del pacient, tenen com a objectiu determinar el nivell d'assistència que el pacient necessita en la seva vida diària.

5.2. Equip del Servei Envel·liment i Salut

L'equip que dona suport als diferents dispositius del Servei d'Envel·liment i Salut està format per un grup de professionals multidisciplinari, altament qualificat i dedicat a proporcionar una atenció integral i personalitzada als pacients geriàtrics.

Aquests professionals inclouen:

- Metges geriatres: especialitzats en l'atenció de persones grans, aborden les necessitats mèdiques complexes i coordinen els plans de tractament.
- Infermeres especialitzades en geriatria: proporcionen cures específiques per a

pacients grans, gestionen la seva atenció diària i supervisen els tractaments. Donen suport en les activitats de cura diària i en la monitorització dels pacients.

- Fisioterapeutes: desenvolupen programes de rehabilitació física per millorar la mobilitat i la força dels pacients.
- Llicenciats en activitat física: dissenyen i supervisen exercicis físics adaptats per a pacients grans, amb l'objectiu de mantenir i millorar la seva condició física.
- Treballadors socials: ajuden els pacients i les seves famílies a gestionar els aspectes socials i emocionals de l'envelliment, inclosos l'accés a recursos comunitaris i el suport emocional.
- Psicòlegs: ofereixen suport psicològic i avaluacions cognitives per abordar els trastorns emocionals i conductuals.
- Terapeutes ocupacionals: faciliten la recuperació de les activitats diàries i promouen la independència funcional dels pacients.

Aquest equip treballa de manera coordinada per assegurar que cada pacient rebi una atenció completa i adequada a les seves necessitats individuals, amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida i promoure la seva autonomia.

6. Projectes de recerca del Servei Envel·liment i Salut

6.1. Projecte poblacional per a la detecció de la fragilitat en les persones majors de 65 anys

Des del 2020, hem participat activament en el projecte transfronterer Aptitude (Poctefa), una col·laboració transfronterera entre França, Espanya i Andorra. Aquest projecte té com a objectiu

ESTUDIS PILOT a Andorra

1er pilot- Canillo
Población: 4422 habitantes

2º pilot- Sant Julià de Lòria
Población: 9379 habitantes

3º pilot- Escaldes Engordany
Población: 13873 habitantes

1er pilot a Canillo - 2020

Convenio entre:

- Ayuntamiento de Canillo
- El Servei Andorrà d'Atenció Sanitària.

**Estudi aprovat pel Comitè de Ètica del SAAS.
Evaluació: ICOPE (Step 1+Step 2) y altres escales.
Valoració de 72 personas de Juny-Agost 2020. 54% dones.
Edat mitja: 73 anys.**

2º pilot a Sant Julià - 2021

11 Sant Julià de Lòria desenvoluparà una prova pilot del programa APTITUDE per avaluar l'estat de salut dels majors de 65 anys

El SAAS avaluarà la fragilitat dels padrins de Sant Julià

Sant Julià de Lòria signa un conveni amb el ministeri de Salut i el SAAS en el marc del programa Aptitude, per realitzar una prova pilot que vol ajudar a la gent gran de la parròquia

**Estudi aprovat pel Comitè de Ètica del SAAS.
Evaluació: ICOPE (Step 1+Step 2) i altres escales.
Valoració de 137 personas al 2021.
61% dones
Edad mitja: 77 anys.**

3er pilot a Escaldes-Engordany 2022

El programa Aptitude arriba a Escaldes-Engordany

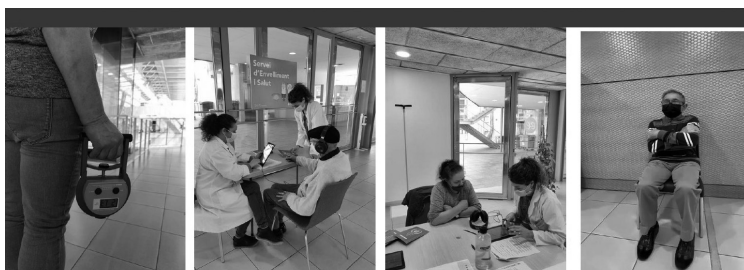
Hi ha hagut una millora de les eines de detecció i les propostes d'intervenció

Per: El Periòdic

Publicat el Dimarts, 15 de febrer de 2022 | 18:00 h

Un moment de la roda de premsa de presentació del programa Aptitude a Escaldes-Engordany. | ANAMPA

Pilot Escaldes-Engordany

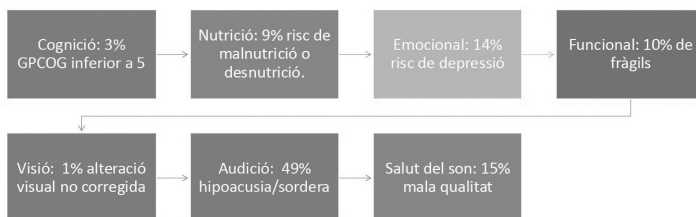
Estudi aprovat pel Comitè d'Ètica del SAAS.

Evaluació: ICOPE (Step 1+Step 2) i altres escales.

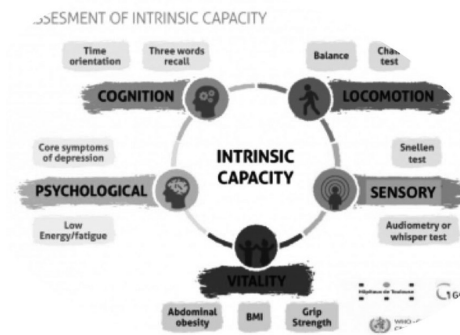
Valoració de 270 persones al 2022.

67% dones.

Resultats per dominis

Colaboració Aptitude- OMS

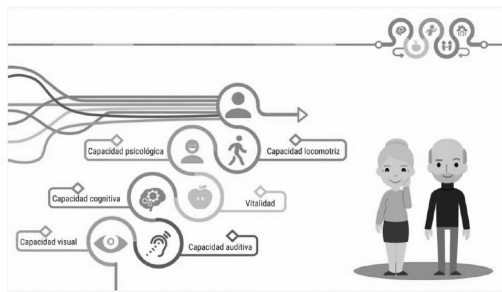
Dra. Yuka Sumi

Integrated Care for Older people assessment

- L'OMS va llançar l'aplicació digital ICOPE Handbook App, una eina que permet detectar la pèrdua de capacitat intrínseca, l'avaluació de les necessitats d'atenció sanitària i social, el suport als cuidadors i el desenvolupament d'un pla d'atenció personalitzat.

Integrated Care for Older people assessment

STEP 1 + STEP 2 a tots els participants dels estudis pilots

millorar la qualitat de vida de les persones grans i retardar els processos de fragilitat que poden conduir a la dependència. A través d'avaluacions físiques, cognitives, emocionals, sensorial, nutricionals realitzades a Andorra, especialment a les parròquies de Canillo (2020), Sant Julià de Lòria (2022) i Escaldes-Engordany (2023), s'han identificat situacions de fragilitat.

Per a les persones detectades com a fràgils, s'han implementat intervencions centrades en l'exercici físic, l'estimulació cognitiva i la socialització, aconseguint així revertir aquesta fragilitat. A més, en el marc del projecte Aptitude, s'ha integrat l'estratègia Icope (Integrated Care for Older People) de l'OMS. Aquesta estratègia proposa la valoració de cinc dominis clau de la capacitat intrínseca: cognició, motricitat, vitalitat, aspecte psicològic i funció sensorial, per identificar possibles situacions de fragilitat i risc i proporcionar intervencions i suport adequats. Amb la combinació del projecte Aptitude i l'estratègia Icope, el SAAS es compromet a proporcionar una atenció integral i personalitzada per a les persones grans, fomentant-ne el benestar i la qualitat de vida, i retardar així al màxim la dependència i el deteriorament funcional o cognitiu.

6.2. Projecte d'oncogeriatría PROFIT

És un projecte d'investigació multicèntric en què col·laborem amb el Parc Sanitari Pere Virgili, l'Institut de Recerca de Vall d'Hebron i l'Hospital de Navarra.

El projecte PROFIT avalua si un programa d'exercici físic millora la funció física al cap de 3 i 6 mesos després de la intervenció en pacients oncològics majors de 65 anys.

Aquestes iniciatives formen part d'un esforç global per millorar la qualitat de vida de les persones grans a Andorra, amb una atenció integral i centrada en la persona.

The banner for Projecte PROFIT is divided into three vertical sections. The left section, on a white background, lists the collaborating centers: Parc Sanitari Pere Virgili, Vall d'Hebron Institut de Recerca, NAVARRABIOMED, and SANS. The middle section, on a dark grey background, features a telephone icon and the contact number 72 90 09 with the email eis.adm@saas.ad. The right section, also on a dark grey background, is titled 'Tens més de 65 anys?' and 'T'han diagnosticat un càncer de pulmó, digestiu o de pròstata?'. It includes a small illustration of two elderly people and the text: 'Notes que cada vegada et costa més caminar? Et canses abans? Et sents més feble?'. At the bottom right, the logos for SANS and EIS are displayed.

Al SERVEI D'ENVELLIMENT I SALUT DEL SAAS amb la col·laboració de l'equip d'Oncologia del SAAS participen en el projecte PROFIT per millorar el benestar i la funció física de pacients oncològics. S'ofereix una valoració integral i un programa d'exercici físic adaptat amb el suport de professionals altament qualificats i especialitzats en geriatría

PROJECTE
PROFIT

Oferim un **pla d'exercici** en funció de les seves necessitats

Amb **professionals qualificats**

Avaluació i seguiment professional

Sense **cap cost econòmic** per a vostè

<https://www.andorradifusio.ad/noticies/reportatge-proiecte-profit-estudi-demostrar-millora-vital>

7. Conclusió

La geriatría a Andorra ha fet grans passos per abordar les necessitats de la seva població envellida. A través de la implementació de serveis especialitzats com el d'Envel·liment i Salut, projectes de recerca i iniciatives multidisciplinàries, s'ha establert una base sòlida per a l'atenció integral de les persones grans.

Mirant cap al futur, el Servei Envel·liment i Salut es compromet a continuar millorant i adaptant els serveis per satisfer les necessitats canviants de la població envellida. A través de la prevenció, la detecció precoç, les intervencions geriàtriques i les adaptacions de l'entorn, es busca no només prolongar la vida, sinó assegurar que aquesta es visqui en les millors condicions possibles. La combinació d'un enfocament integral, l'atenció personalitzada i el treball en equip multidisciplinari seguiran sent els pilars de la geriatría a Andorra, per garantir una atenció de qualitat i un futur millor per a les persones grans.

